

Dzieła dobroczynności dla Kościoła i bliźnich Anieli hrabiny Potulickiej

Samsieczno

położone jest w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie bydgoskim, w gminie Sicienko. Pierwsze o nim relacje pochodzą z 1288 roku. Nosiło wówczas nazwę Zansechno, obecna nazwa pojawiła się w źródłach ok. 1618 roku. Początkowo wieś należała do klasztoru byszewskiego, następnie przeszła w ręce prywatne. W połowie XVIII wieku część wsi była własnością Michała Potulickiego, by następnie wejść w całości do klucza dóbr potulickich.

W latach dwudziestych Aniela hr. Potulicka powzięła decyzję o ufundowaniu we wsi kościoła parafialnego pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Budynek zaprojektował w 1929 roku znany architekt Stefan Cybichowski. Parafię prowadzi księża pallotyni.

Poznań

Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo

Aniela hr. Potulicka szczególnie upodobała sobie Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo (szarytki), wspierając je finansowo i angażując się w jego działania.

Wspólnota została założona we Francji w 1633 roku przez św. Wincentego à Paulo (1581-1660). W 1652 roku założyciele przekonani, że miłość Chrystusa nie ma granic, wysłali pierwszą grupę sióstr do Polski. Ich posługa w naszym kraju trwa nieprzerwanie do dziś.

Siostry Miłosierdzia w odpowiedzi na Boże wezwanie, oddają się całkowicie Bogu a specjalnym ślubem zobowiązują się służyć ubogim co do ciała i co do duszy.

Pieczęć Zgromadzenia przedstawia płonące serce, na którego tle widnieje postać Jezusa ukrzyżowanego. Dookoła znajduje się napis będący hasłem zgromadzenia Miłość Jezusa ukrzyżowanego przynagla nas.

Zakład św. Łazarza (Ochronka, Żłóbek i Dom Sierot) przy ul. Sielskiej 13

Dawny zakład św. Łazarza - to obecnie zabytkowy zespół budynków Domu Opieki Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo. Składa się z kamienicy wzniesionej na początku XX wieku, eklektycznej kaplicy pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Serca Maryi, wzniesionej w latach dwudziestych XX wieku wg projektu Adama Ballenstaedta oraz budynku wystawionego w latach trzydziestych XX wieku. Za zabudowaniami znajduje się ogród ze starszym i młodszym drzewostanem. Obecnie obiekt pełni funkcje opiekuńcze dla ludzi starszych, chorych i zniedołężniałych.

Szpital Przemienienia Pańskiego przy ul. Długiej ½

W dniu 1 stycznia 1823 roku nastąpiło otwarcie Szpitala Sióstr Miłosierdzia, pierwszego i przez pewien czas jedyne cywilnego zakładu leczniczego w Poznaniu. Nadzór nad nim sprawowało kuratorium, w którego skład wchodził każdorazowo naczelny prezes Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Zgodnie z drugim statutem z 16 kwietnia 1877 roku, szpital był instytucją państwową i podlegał bezpośrednio resortowi naczelnego prezesa prowincji. Fundusze na jego utrzymanie pochodziły z różnych źródeł, natomiast tzw. łóżka etatowe były utrzymywane z subwencji państwowych i dodatku z kasy prowincjonalnej.

Szpital umieszczono w starym gmachu poklasztorowym przy Placu Bernardyńskim. Początkowo posiadał dwie sale chorych oraz 4 separatki i liczył w sumie 30 łóżek.

W miarę upływu czasu przy-bywało łóżek, w roku 1854 było ich 160, w 1918 roku - 200. Zasadnicza rozbudowa nastąpiła jednak dopiero w okresie między-wojennym. W roku 1939 szpital dysponował 300-350 łózkami. W 1950 roku włączono go do struktur klinicznych nowo utworzonej Akademii Medycznej. Siostry Miłosierdzia zostały zmuszone do odejścia.

Nowicjat Księży Chrystusowców w Potulicach (1932 – 1939)

W dziejach każdej wspólnoty zakonnej ważnym miejscem jest dom macierzysty. W przypadku Towarzystwa Chrystusowego był nim zespół pałacowy, własność hr. Potulickiej w **Potulicach** koło Nakła. Pałac ten stał się również domem nowicjackim.

Do Potulic jako pierwszy przyjechał ks. Ignacy Posadzy wraz z 3 kandydatami na braci. Było to 23 sierpnia 1932 roku. W chwili jego przyjazdu, hr. Potulicka od dwóch lat była unieruchomiona przez paraliż nóg. Na potrzeby nowicjatu Towarzystwa Chrystusowego odstąpiła: 3 sale na mieszkanie ks. Posadzego i salę wykładową, oficynę z jadalnią, gdzie zamieszkali nowicjusze oraz kapelanię jako mieszkanie dla braci. Do dyspozycji nowicjatu była także oddana kaplica, znajdująca się 100 metrów od pałacu, oraz okalający park.

Aniela hr. Potulicka krótko cieszyła się obecnością nowicjuszy, zmarła 17 października 1932 roku. Po jej śmierci chrystusowcy zajęli cały pałac potulicki, na wiosnę 1933 roku została w nim urządzona i erygowana kaplica, dla której Prymas Założyciel zamówił u artysty Józefa Męciny-Krzesza obraz Świętej Rodziny wracającej z Egiptu.

Pierwszy nowicjat braci zakonnych rozpoczął się 18 marca 1933 roku. Pierwsza zaś profesja zakonna nowicjuszy kleryków miała miejsce 15 października 1933 roku, a pierwsza profesja braci zakonnych - 25 marca 1934 roku.

Magistrem nowicjatu został późniejszy Sługa Boży - ks. Ignacy Posadzy. Obowiązki te łączył z funkcją organizatora Zgromadzenia i z rozlicznymi wyjazdami. Zadania formacyjne spadały przede wszystkim na ks. Floriana Berlika.

W chwili wybuchu II Wojny Światowej nowicjat został ewakuowany i miał być kontynuowany w Łucku, jednak dotarł tam tylko jeden nowicjusz. Wszyscy inni zostali rozproszeni i udali się do domów rodzinnych.